

Dr. Farkas Csaba
egyetemi docens

**EGYES GAZDASÁGI TÁRSASÁGOK.
A KORLÁTOLT FELELŐSSÉGŰ TÁRSASÁG II.**

TÁRSASÁGI JOG II.

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen
készült az Európai Unió támogatásával.

Projekt azonosító: EFOP-3.4.3-16-2016-00014

1. Az üzletrész átszállása
2. Az üzletrész felosztása
3. Az üzletrész bevonása
4. Az üzletrész értékesítése
5. Üzletrész a házastársi vagyonban

1. Az üzletrész átszállása (Ptk.3:170.§)

ÖRÖKLÉS

A korlátolt felelősségű társaság esetében az üzletrész átszállás jogintézménye a személyegyesítő jegy egyik alappillére: a jogalkotó ugyanis lehetőséget biztosít arra, hogy a tagok a társasági szerződésben kijelöljenek olyan személyt, aki az öröklés/jogutódlás bekövetkezése esetén az örökostól/jogutódtól jogosult az üzletrészt megváltani. A létesítő okiratban megjelölt személy számára ez csak lehetőség, semmiképpen nem kötelezettség. Az is előfordulhat, hogy a kijelölésről az érintett személynek nincs is tudomása.

A kft. tagjai az öröklés/jogutódlás bekövetkezésére vonatkozó rendelkezéseket joghatályosan csak a társasági szerződésben tehetik meg. A társasági szerződés a közhiteles cég-nyilvántartás része, így a közbizalom, a transzparencia miatt is, csak a létesítő okiratba foglalt rendelkezéshez fűződik joghatás.

Amennyiben az öröklés/jogutódlás bekövetkezik, akkor a létesítő okiratban kijelölt harmadik személyt nyilatkozattételre kell felhívni az alábbiak szerint:

- ➡ kíván-e élni a létesítő okiratban biztosított lehetőséggel, azaz az üzletrészt magához váltja-e?
- ➡ az örökös/jogutód nyilatkozatának hatályossá válásától számított 30 napon belül kell nyilatkoznia (jogvesztő határidő).
- ➡ az elfogadó nyilatkozat megtételével egyidejűleg az üzletrész forgalmi értékét is meg kell hogy fizesse az örökösnek/jogutódnak.

A kijelölt személy természetesen dönthet úgy is, hogy nem kíván a társaság tagjává válni.

A jogalkotó tehát nem ad lehetőséget arra, hogy a társaság tagjai az üzletrész átszállását a létesítő okiratban kizárják, e helyett lehetővé teszi, hogy az örökös/jogutód helyett a létesítő okiratban megjelölt harmadik személy szerezzék meg az üzletrészt. Az örökös/jogutód jogi helyzete is biztosítva van azáltal, hogy az

BH2020. 19.

A korlátolt felelősségű társaság üzletrészeinek örököse az örökség megszerzésével nem válik a társaság tagjává, hanem kérnie kell bejegyzését a tagjegyzékbe. Ha a társaságnak nincs ügyvezetője kérelmét a társaság tagjaihoz kell intéznie. A taggá válás egyik feltétele, hogy az örökös a társasági szerződés rendelkezéseit magára nézve kötelezőnek ismerje el [2013. évi V. tv. 3:168. § (2) bek., 3:170. § (1) bek.].

üzletrész forgalmi értékének a megfizetése mellett lehet csak a kijelölt harmadik személy a kft. tagja.

2. Az üzletrész felosztása (Ptk. 3:173.§)

Az üzletrész felosztása a törzstőke érintetlenül hagyása mellett strukturális változást képes előidézni a korlátolt felelősségű társaságban.

Garanciális szabály, hogy az üzletrész felosztásához a legfőbb szerv - taggyűlés - hozzájárulása szükséges. A felosztás lényege, hogy a törzstőke nem változik, de a társaság tagjaink a száma igen. A Ptk. az üzletrész felosztásának eseteit taxatívve nevesíti.

2

Az üzletrész felosztás - főbb - esetei:

ÁTRUHÁZÁS: az átruházás jogcíme indifferens (pl.: ajándék, vétel, csere, stb.)

Például: A és B a kft. két tagja.

A tag törzsbetétje 1.500.000.-Ft

B tag törzsbetétje 1.500.000.-Ft.

törzstőke: 3.000.000.-Ft

B tag az üzletrészét el kívánja adni C és D vevő részére fejenként egyenlő arányban. Az adásvétel eredményeként:

A tag törzsbetétje 1.500.000.-Ft

C tag törzsbetétje 750.000.-Ft.

D tag törzsbetétje 750.000.-Ft.

törzstőke: 3.000.000.-Ft

A TÖRZSTŐKE VÁLTOZATLAN

JOGI SZEMÉLY SZÉTVÁLÁSA: a szétválás eredményeként több jogutód jön létre.

Például: A és B a kft. két tagja.

A tag törzsbetétje 1.000.000.-Ft

B tag törzsbetétje 2.000.000.-Ft.

törzstőke: 3.000.000.-Ft

B tag egy jogi személy, a példa kedvéért egy korlátolt felelősségű társaság. B tag jogutód nélkül úgy szűnik meg, hogy négy tagra C, D, E, F válik szét.

A tag törzsbetétje 1.000.000.-Ft

C tag törzsbetétje 500.000.-Ft.

D tag törzsbetétje 500.000.-Ft

D tag törzsbetétje 500.000.-Ft

E tag törzsbetétje 500.000.-Ft

törzstőke: 3.000.000.-Ft

A TÖRZSTŐKE VÁLTOZATLAN

ÖRÖKLÉS: A tag halála esetében, amennyiben több örököse van.

Például: A és B a kft. két tagja.

A tag törzsbetétje 500.000.-Ft

B tag törzsbetétje 2.500.000.-Ft.

törzstőke: 3.000.000.-Ft

B tag meghal és két örököse van C és D.

A tag törzsbetétje 500.000.-Ft

C tag törzsbetétje 1.250.000.-Ft.

D tag törzsbetétje 1.250.000.-Ft.

törzstőke: 3.000.000.-Ft

A TÖRZSTŐKE VÁLTOZATLAN

3

HÁZASTÁRSI KÖZÖS VAGYON MEGOSZTÁSA

Például: A és B a kft. két tagja.

A tag törzsbetétje 800.000.-Ft

B tag törzsbetétje 2.200.000.-Ft.

törzstőke: 3.000.000.-Ft

B tag elvállal és a közös vagyon megosztása során az üzletrész megosztására is sor kerül.

A tag törzsbetétje 800.000.-Ft

C tag törzsbetétje 1.100.000.-Ft.

D tag törzsbetétje 1.110.000.-Ft.

törzstőke: 3.000.000.-Ft

A TÖRZSTŐKE VÁLTOZATLAN

JOGI SZEMÉLY JOGUTÓD NÉLKÜLI MEGSZŰNÉSE ESETÉN

Például: A, B és C a kft. három tagja.

A tag törzsbetétje 800.000.-Ft

B tag törzsbetétje 800.000.-Ft

C tag törzsbetétje 1.400.000.-Ft.

törzstőke: 3.000.000.-Ft

B tag, mint jogi személy jogutód nélkül megszűnik.

A tag törzsbetétje 1.500.000.-Ft

C tag törzsbetétje 1.500.000.-Ft.

törzstőke: 3.000.000.-Ft.

A TÖRZSTŐKE VÁLTOZATLAN

Amennyiben a taggyűlés nem járul hozzá az üzletrész felosztásához, akkor közös tulajdonú üzletrész jön létre.

Az üzletrész felosztása során a korlátolt felelősségű társaság alapítására vonatkozó rendelkezéseket tiszteletben kell tartani. A Ptk. rendelkezései szerint a törzsbetét legkisebb mértéke 100.000.-Ft. Abban az esetben, ha az üzletrész felosztása során az

önálló törzsbetétek mértéke a törvényi minimumot nem érné el, akkor taggyűlési jóváhagyás esetén sem kerülhet sor a felosztásra.

Például: A és B kft. két tagja.

A tag törzsbetétje 200.000.-Ft

B tag törzsbetétje 1.200.000.-Ft

törzstőke: 3.000.000.-Ft

A tag meghal örököse C, D, és E.

Az örökösök fejenként egyenlő mértékben örökölnék.

C örökös: 66.666.-Ft

D örökös: 66.666.-Ft

E örökös: 66.666.-Ft

üzletrész: 200.000.-Ft

A Ptk. szerint a törzsbetét minimális összege: 100.000.-Ft. Amennyiben a 100.000.-Ft limitet kógens szabályként értelmezzük, akkor önálló üzletrészek nem jöhetnek létre. Ebben az esetben közös üzletrész jön létre.

3. Az üzletrész bevonása

Az üzletrész bevonása a taggyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozó döntés. A bevonás eredményeként az üzletrészhez tapadó valamennyi jog és kötelezettség és az üzletrész jogosultjának tagsági joga megszűnik. Az adott üzletrész tehát „kiüresedik”, „tartalmatlanná” válik. Éppen ezért az üzletrész bevonása esetén a kft. az üzletrész alapjául szolgáló törzsbetét összegével a törzstékét kötelezően leszállítja.

az üzletrész bevonásra sor kerülhet

4. Üzletrész értékesítése (Ptk. 3:177-181. §§)

Az üzletrész értékesítésére az alábbi esetekben kerülhet sor.

- a tag a vagyoni betétjét felhívás ellenére nem teljesíti
- a tag a pótbefizetést felhívás ellenére nem teljesíti
- tag kizárás esetén

Az értékesítés a volt taggal való megállapodás alapján történik (15 nap).

értékesítés határideje
(maximum 3 hónap)

minimális eladási ár
(legalább a nem teljesített vagyoni
betét/pótbefizetés összege)

Amennyiben nincs megállapodás, vagy a megállapodás ellenére nem történik meg az üzletrész értékesítése, akkor a határidő lejártát követő 45 napon belül az üzletrészt nyilvános árverésen értékesíti a társaság.

A társaság az árverés napját megelőző legalább 8 napon belül hirdetményt tesz közzé.

- Az árverésen a közjegyző jelenléte kötelező!
- Az árverésen a volt tag nem tehet ajánlatot!
- A legmagasabb árajánlat alapján a tagot a társaságot, illetve a társaság által megjelölt harmadik személyt az üzletrész másokat megelőző megszerzésére vonatkozó jogot gyakorolhat!

Hirdetmény tartalmi elemei:

A társaság neve, székhelye
Az árverés helye, ideje
Az értékesítendő üzletrész lényeges adatai
Kikiáltási ár
A vételár megfizetésének határideje és módja

Eredményes árverés esetén, a társaság a befolyt összegből jogosan tart igényt a tag által meg nem fizetett vagyoni hozzájárulás/pótbefizetés összegére. A fennmaradó összeg az értékesítés során felmerült igazolt költségekre kell elszámolni. Amennyiben ilyen nem maradt, akkor a költségeket a volt tag a társaság részére köteles lesz megtéríteni. Az esetlegesen fennmaradó vagyon a volt tagot illeti meg.

Sajnos elképzelhető, hogy az árverés sikertelen. 6 hónapon belül az árverés többször is megismételhető. Bármelyik sikertelen árverést követően a társaság 30 napon belül az üzletrészt bevonhatja.

Határidők:

15 nap a megállapodás megkötésére
3 hónap az értékesítésre
45 nap árverési értékesítésre
8 nap hirdetmény közzététele
6 hónap: több árverés is tartható
30 nap bevonás

Láthatjuk, hogy a jogalkotó az üzletrész értékesítését elsősorban konszenzussal kívánja megoldani. Az értékesítésre viszonylag hosszabb határidőt is enged. Amennyiben nincs megállapodás, vagy a megállapodásban foglaltak nem mennek teljesedésbe, akkor kerül sor az üzletrész árverésére.

5. Üzletrész a házastársi vagyonban

Nagyon gyakran találkozunk olyan esettel, hogy a társaság tagja házassági vagyontársaság keretében szerezte az üzletrészt. A hatályos családjogi rendelkezések szerint az üzletrész felére a tag házastársa igényt tarthat. A Ptk. úgy rendelkezik, hogy a házassági vagyontársaság alapján taggá váló házastárs esetén - főszabály szerint - az üzletrész-átruházás szabályait kell megfelelően alkalmazni. A főszabályhoz képest két kivétellel találkozunk.

Az üzletrész-átruházás esetén érvényesülő elővásárlási jog a jogosultakat nem illeti meg.

az átruházás során a törzsbetét befizetésének előfeltétele nem érvényességi kellék. Az átruházásnak nem feltétele, hogy a házastárs tag a törzsbetétjét a társaság részére teljes egészében beszolgáltatta.

Az üzletrész felosztás során elmondottak azonban továbbra is érvényben vannak: a felosztáshoz minden esetben kell a taggyűlés hozzájárulása: abban az esetben, ha a társaság a hozzájárulást megtagadja, akkor a nem tag házastárs önálló üzletrészt nem szerezhet. Ebben az esetben a volt házastársak között közös üzletrész jön létre.

Akik a téma iránt érdeklődnek, azoknak a szíves figyelmébe ajánljuk:

1. Farkas Csaba-Vizkeleti Edit: Polgári jogi társasági jogi cégjogi alapok (Szeged, 2017. Sigillum 2000 Bt).
2. BDT2020. 4273.
I. Amennyiben a tagváltozás bejegyzése, az üzletrész átadása ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzés alapján történt és utóbb jogerős ítélettel megállapították a végzés alapjául szolgáló szóbeli végrendelet érvénytelenségét, úgy a cégjegyzék tagra vonatkozó adata törvénysértővé vált, amely körülmény törvényességi felügyeleti eljárást megalapozó ok.
II. A bejegyzett adatok utóbb bekövetkezett okból törvénysértővé válása valótlan tartalmával sérti a közhitelesség elvét.
III. A tag esetében az örökös minőség igazolására az ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzés nem alkalmas. A forgalom biztonságát és az örökösök érdekét is az az értelmezés szolgálja, miszerint az ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzéssel megszerezhető birtokbavétel mint jogosultság az üzletrész esetében nem értelmezhető.
Alkalmazott jogszabályhelyek: 2006. évi V. tv. 22. § (1) bek., 74. § (1) bek. a)-b) pont; 2010. évi XXXVIII. tv. 85. § (2) bek.; 2013. évi V. tv. 3:170. § (1) bek.
3. BDT2019. 3995.
I. Átruházni önálló üzletrészt vagy az üzletrész tulajdoni hányadát lehet. Tulajdoni hányad átruházása esetén az nem olvad bele a szerző meglévő saját

üzletrészébe, hanem az adott üzletrészen keletkezik közös tulajdon. Csak önálló üzletrész átruházása olvad be és növeli meg az új tulajdonos üzletrészt. Tulajdoni hányad átruházásakor - amennyiben nem kívánnak közös tulajdonú üzletrészt létrehozni - az üzletrészt fel kell osztani, amihez a taggyűlés hozzájárulása szükséges. Ettől a társasági szerződés érvényesen nem térhet el.

II. A cégbíróság hivatalból csak akkor járhat el, ha azt a törvény előírja. A taggyűlési határozat felülvizsgálata iránti per esetében ilyen előírás nincs. A taggyűlési határozat felülvizsgálata iránti perben hozott ítéletnek megfelelő változások bejegyzését a cégbíróság hivatalból, a perben eljáró bíróság megkeresésére nem rendelheti el. A bíróságnak a cégbírósághoz azért kell megküldenie az ítéletet, hogy ha a cég a változások bejegyzése iránt nem nyújt be kérelmet, a cégbíróság hivatalból törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményezzen, és ennek keretében kényszerítse ki a cég törvényes működésének helyreállítását.

Alkalmazott jogszabályhelyek: 2006. évi V. tv. 33. §, 74. §, 76. §; 2013. évi V. tv. 3:173. §

4. BH2017. 374.

Többlét tényállási elem hiányában a társaságot kártérítési felelősség nem terheli, ha a kizárt tag üzletrészének árverésen történt értékesítése során az üzletrész vételára nem éri el a saját tőkének az adott törzsbetételre eső értékét [2013. évi V. tv. 3:177. § (2) bek., 3:178. § (2) bek., 3:181. § (4) bek.; 2006. évi IV. tv. 139. § (2) bek., 140. § (6) bek.].